

Хандашко М. В.,
здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
спеціальності 051 «Економіка»,
освітньої програми «Прикладна статистика та бізнес-аналітика»;
науковий керівник:
Іщук Я. В.,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри статистики,
ІТ та математичних методів в економіці;
Національна академія статистики, обліку та аудиту

СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: ЗМІНА СПОСОБУ ЖИТТЯ ТА ВЗАЄМОДІЇ В СУСПІЛЬСТВІ ЧЕРЕЗ ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

Цифрові технології впливають на наше суспільство на багатьох рівнях, змінюючи наше життя.

Цифровізація – це насичення фізичного світу електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електронно-комунікаційного обміну між ними.

Цифровізація, по-суті, інтеграція цифрових технологій у всі аспекти життя, невинно змінює наше суспільство. Вплив відчувається на всіх рівнях, від особистого до глобального, трансформуючи не лише те, як ми працюємо й ведемо бізнес, але й те, як ми спілкуємося, навчаємося, розважаємося та взаємодіємо один з одним. Тема соціальних наслідків цифровізації включає в себе широкий спектр змін у способі життя та взаємодії в суспільстві через використання цифрових технологій.

«Цифровізація – це поступове перетворення усіх державних послуг на зручні онлайн сервіси», – Федоров М. А. [5].

Переваги, виклики та можливості через використання цифрових технологій у соціумі:

1. Зміна способу життя:

- *Доступ до інформації:* Цифрові технології надали безпрецедентний доступ до інформації. Інтернет, мобільні пристрої та соціальні мережі відкрили двері до безмежних знань, освітніх ресурсів та новин з усього світу. Це розширило можливості для навчання, досліджень та особистого розвитку, а також сприяло поширенню інформації та ідей.
- *Зв'язок та комунікація:* Цифрові платформи революціонізували те, як ми спілкуємося. Соціальні мережі, месенджери та відеочати дозволяють нам підтримувати зв'язок з друзями та родиною, незалежно

від їхнього місцезнаходження. Це полегшило співпрацю, обмін ідеями та створення онлайн-спільнот.

- *Електронна комерція та онлайн-послуги:* Цифровізація спричинила бум електронної комерції, що змінило те, як ми купуємо товари та послуги. Інтернет-магазини пропонують широкий вибір продукції за конкурентними цінами з доставкою додому, що економить час та зусилля. Зростає також популярність онлайн-послуг, таких як потокове передавання музики та відео, онлайн-банкінг та телемедицина.
- *Робота та освіта:* Цифрові технології трансформують сферу праці. З'являються нові можливості для віддаленої роботи та фрілансу, що розширює гнучкість та автономність працівників. Онлайн-курси та освітні платформи роблять освіту більш доступною та персоналізованою.

2. Зміна соціальної взаємодії:

- *Соціальні мережі та онлайн-спільноти:* Цифрові платформи створили нові простори для соціальної взаємодії та формування спільнот. Люди з спільними інтересами можуть легко знаходити одне одного та об'єднуватися в онлайн-групах, форумах та соціальних мережах. Це може сприяти почуттю спільності, підтримці та належності.
- *Віртуальна реальність та розширена реальність:* Ці нові технології відкривають нові горизонти для соціальної взаємодії. VR та AR дозволяють людям спілкуватися, працювати та грати разом у віртуальних середовищах, що стирає географічні кордони та створює нові можливості для співпраці та розваг.
- *Вплив на стосунки:* Цифрові технології можуть як покращити, так і ускладнити стосунки. З одного боку, вони полегшують спілкування та підтримку зв'язку з близькими людьми, які живуть далеко. З іншого боку, надмірне використання цифрових пристроїв може призвести до соціальної ізоляції, зменшення особистого спілкування та конфліктів.

3. Виклики та можливості:

Цифровізація несе в собі не лише переваги, але й виклики, які потребують нашої уваги:

- **Цифровий розрив:** Не всі мають однаковий доступ до цифрових технологій та навичок, що може призвести до поглиблення нерівності в суспільстві.
- **Кібербезпека та конфіденційність:** Зростання онлайн-активності робить кібербезпеку та захист персональних даних все більш важливими.
- **Дезінформація та фейкові новини:** Поширення неправдивої інформації в Інтернеті може мати негативний вплив на суспільство, підриваючи довіру та розпалюючи ворожнечу між людьми. [4]

Таблиця 1.

Соціальні наслідки цифровізації у різних сферах життя суспільства

№ з/п	Соціальні наслідки цифровізації	Опис
1	Зміна способу комунікації	Революція у способах спілкування за допомогою соціальних медіа, месенджерів тощо.
2	Збільшення доступності до інформації	Інтернет дозволяє легко отримувати доступ до будь-якої інформації, що може змінити рівень освіченості та свідомості.
3	Зростання впливу соціальних медіа	Соціальні медіа стають потужним інструментом формування громадської думки та політичного впливу.
4	Збільшення ізолюваності та залежності	Можливість витратити багато часу у віртуальному світі може призвести до відчуття ізолюваності та залежності.
5	Зростання кількості кіберзлочинів	Цифрові технології відкривають нові можливості для кіберзлочинців, які можуть зловживати ними для злочинних дій.
6	Вплив на зайнятість і ринок праці	Автоматизація робіт може змінити структуру ринку праці та вимагати нових навичок від працівників.

Джерело: узагальнено самостійно на основі [1, 2, 3].

Рекомендації.

- Збалансоване використання технологій:** Важливо знаходити баланс між використанням цифрових технологій для розваг та соціального спілкування та регулярним відпочинком без електронних пристроїв.
- Розвиток цифрової грамотності:** Навчання основам цифрової безпеки, критичного мислення та етичного використання технологій допоможе людям уникнути негативних наслідків цифрової трансформації.
- Захист приватності:** Індивіди та організації повинні бути обережними з особистою інформацією та використовувати надійні методи захисту даних для захисту від порушень приватності та кіберзлочинів.
- Регулювання та стандартизація:** Уряди та міжнародні організації повинні працювати над розробкою та впровадженням ефективних правових рамок для регулювання використання цифрових технологій та захисту прав споживачів та громадян в онлайн-середовищі.

Загалом, розуміння та свідоме використання цифрових технологій є ключовими для того, щоб максимізувати їхні переваги та мінімізувати негативний вплив на суспільство та індивідів [1]. Цифрові технології мають значний вплив на спосіб, яким ми живемо та взаємодіємо в суспільстві. Зміни в комунікації, роботі, навчанні та культурних розвагах відкривають нові

можливості, але також вносять виклики, такі як проблеми з приватністю даних, цифровим розривом та залежністю від технологій. Важливо збалансувати їхнє використання для максимізації користі та мінімізації ризиків.

Список використаних джерел

1. Діамандіс Пітер & Котлер Стівенс. Майбутнє ближче, ніж здається. Як технології змінюють бізнес, промисловість і наше життя / пер. з англ. Дмитро Кожедуб. Київ: Лабораторія, 2021. 320 с.

2. Діксон Патрік. Майбутнє (майже) всього. Як зміниться світ протягом наступних ста років / пер. з англ. І. Возняка. Харків: Віват, 2021. 432 с.

3. Сидоренко С. В. Цифрова трансформація суспільства в умовах четвертої промислової революції. Мультиверсум. Філософський альманах. 2021. Вип. 1(173), т. 1. С. 31-43.

4. Україна 2030 Е-країна з розвинутою цифровою економікою. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>

5. Федоров М. Цифровізація – це поступове перетворення усіх державних послуг на зручні онлайн сервіси. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/mihajlo-fedorov-cifrovizaciya-ce-postupove-peretvorennya-usihderzhavnih-poslug-na-zruchni-onlajn-servisi>